

Vereniging van Leraren in Levende Talen Sectie Frans

Jaarverslag 2019 Levende Talen, Sectie Frans

Samenstelling bestuur

Op 1 januari 2019 bestond het Sectiebestuur Frans uit de volgende personen: Jeanette Noordermeer (voorzitter), Bianca de Dreu (secretaris), Berrie de Zeeuw (vicevoorzitter en penningmeester) en de leden Trees Aler, Frank Claessen, Sandra van Die en Joke Rentrop. Bij de Algemene ledenvergadering zijn Bianca de Dreu, Frank Claessen en Trees Aler afgetreden. Als nieuwe bestuursleden zijn benoemd Marie-José Koot, Jos Brink en Jarrish Ramcharan. Daarmee is de samenstelling van het bestuur: Jeanette Noordermeer (voorzitter), Jos Brink (secretaris), Berrie de Zeeuw (penningmeester) en de leden Sandra van Die, Joke Rentrop, Jarrish Ramcharan en Marie-José Koot.

Table Ronde pour le Français (TRF)

Deze stelt zich ten doel het onderwijs in de Franse taal te bevorderen en te ondersteunen. Aan de TRF nemen deel: de sectie Frans van Levende Talen, het Nuffic, het Kenniscentrum Frankrijk-Nederland, de délégué de l'Alliance Française in Den Haag en de délégué de la Wallonie in Den Haag en het Institut français des Pays-Bas (IFPB). De TRF vergaderde drie maal over inhoudelijke zaken en over de financiële basis voor de projecten die ze organiseert en waarvoor ze afhankelijk is van bijdragen van de deelnemers en sponsors. Op internet zijn een flyer en een poster te downloaden om in de les te gebruiken, als de keuze van de examenvakken ter sprake komt. Enkele projecten, *le français voyage*, *le français précoce* en *de dag van de Franse taal*, worden hieronder uitgewerkt.

Le français voyage

Gedurende vier maanden kon dit project, georganiseerd door de TRF dankzij de medewerking van partner Nuffic, beschikken over een taalassistente Frans. De scholen kregen één keer een bezoek van de taalassistente om allerlei ludieke activiteiten met de leerlingen te doen die vooral gebaseerd waren op de spreekvaardigheid. Tijdens dit bezoek gebruikte de taalassistente vooral haar eigen materiaal. Het was geweldig om te zien dat de leerlingen, hoe kort ze ook nog maar les in de Franse taal hadden gehad zich realiseerden dat ze zich ook daadwerkelijk konden redden in het Frans. Naast de spreekvaardigheid kwam ook de kennis van land en cultuur aan de orde. Omdat er één bezoek per school stond gepland, konden er 21 scholen, verspreid over heel Nederland, mee doen.

Nieuw dit jaar was dat ook de brugklassen konden meedoen met '*le français voyage*'. En dat was meteen een groot succes. Daarnaast werden uiteraard ook, traditiegetrouw, zowel de tweede als de derde klassen vmbo-t, havo en vwo bezocht.

Le français précoce

In februari heeft het Nuffic, samen met het SBF een succesvolle bijeenkomst georganiseerd op een basisschool in Mesch (Zuid-Limburg) met als doel basisschoolleerkrachten de gelegenheid te bieden ervaringen uit te wisselen op het gebied van Vroeg Frans. Omroep L1 heeft naar aanleiding hiervan een korte reportage uitgezonden over Frans op de basisschool.

Tijdens het Congres Frans hebben Olga Buters en Sandra van Die twee workshops gegeven over Frans op de basisschool. Deze workshops werden goed bezocht en naar aanleiding hiervan is een netwerk Vroeg Frans opgericht, uitmondend in het Platform Vroeg Frans met een eigen mailadres (platformvroegfrans@gmail.com) en een logo. Inmiddels hebben zich al circa 90 mensen aangemeld. Daarnaast is een aantal keren overleg geweest binnen de Table Ronde pour le français, waarbij betrokken waren het Institut Français des Pays-Bas, de Alliance Française des Pays-Bas, de Délégation Wallonie-Bruxelles, het Nuffic, De Franse Juf en het Sectiebestuur Frans. Dit heeft geresulteerd in een behoeftepeiling die in juni is gestuurd aan alle, ons bekende basisscholen waar Frans gegeven wordt.

Daarna is de eerste Studiedag Vroeg Frans in september georganiseerd. Daar was veel animo voor: circa 22 mensen. De locatie was in het gebouw van de Alliance Française de La Haye. Het Institut Français des Pays-Bas zorgde voor de catering. Er was een workshop van TV5 over de filmpjes en spelletjes voor kinderen die te vinden zijn op hun site. Olga Buters hield een workshop over hoe je een lessenserie opzet voor de basisschool. De tweede studiedag staat op de rol voor het voorjaar. In oktober is de eerste Nieuwsbrief Vroeg Frans rondgestuurd aan de leden van het Platform. Tijdens de Dag van de Franse Taal op 14 november werden, als voorbeeld van Good Practice, workshops *Dans je Frans* gegeven. Omroep Gelderland heeft hierover een filmpje uitgezonden.

Op 30 november was er een eerste bijeenkomst Café&Croissant Junior op het station van Utrecht om met elkaar te praten over leergangen Frans op de basisschool. De volgende staat gepland op 25 januari 2020.

Ondertussen zijn er ook contacten met de *directeurs de cours* van de Alliances Françaises in Nederland over het delen van kennis omtrent activerende leergangen.

Dag van de Franse taal

Het startschot werd gegeven op het Zandvliet College in Den Haag in aanwezigheid van vertegenwoordigers van vele francofone ambassades, afgevaardigden van verschillende Franse instituten en een documentairemaker van TV5MONDE. Duizenden leerlingen op honderden scholen vierden de francophonie op deze bijzondere dag. De leerlingen werden op deze dag flink ondergedompeld in het vak: er werd gekookt, gedanst, getekend, toneel gespeeld en daarnaast waren er overal tal van sprekers uitgenodigd om diverse lezingen te geven. Op de sociale media zijn veel goede en leuke ideeën voorbij gekomen die weer ter inspiratie kunnen dienen voor volgend jaar.

Pathé bioscopen draaide dit jaar de film 'Bon Dieu 2' die meer dan 850 bezoekers trok. Daarnaast organiseerde het SBF de Winactie 'meilleur slogan publicitaire'. Hierbij de vijf beste slogans die elke docent ter promotie van het Frans in de les kan gebruiken :

- Un, deux, trois, j'adore la France et toi?
- Si vous parlez français, vous parlez le monde!
- Fromage, béret, baguette, de Franse taal is altijd pret!
- Bleu, blanc, rouge; tout le monde bouge!
- Oui, oui, oui, on apprend la langue française en polonaise!

FIPF/CEO

In september vond in Athene het Europees congres voor docenten Frans plaats. De deelnemers volgden allerlei workshops en wisselden van gedachten aan de 'table ronde' over het thema 'plurilinguisme'. Tijdens het congres kwamen de leden van de *Commission de l'Europe de l'Ouest* (CEO), de voorzitter Jean Marc Defays en de nieuwe algemeen secretaris Marc Boisson van de *Fédération Internationale des Professeurs de Français* (FIPF) bij elkaar. Gespreksonderwerpen waren: het betrekken van jonge docenten bij het werk in de vakvereniging, het uitwisselen van ideeën rond 'le jour du prof', het aanpassen van het 'Règlement Intérieur' van de CEO op het gebied van het stemmen van een nieuw bestuur in 2020 en het wereldcongres in 2020 in Nabeul, Tunesië. Informatie hierover vind je op de site van de FIPF.

Het SBF en Nuffic hebben samen met de *Fédération Wallonie-Bruxelles* op 25 november een speeddate-dag in Utrecht georganiseerd voor Waalse en Nederlandse docenten Frans. De docenten hebben partners gevonden en uitwisselingsactiviteiten ontworpen die in de praktijk worden gebracht.

WEDSTRIJDEN

Traditiegetrouw werden er in 2019 verschillende wedstrijden georganiseerd. Hieronder kunt u per wedstrijd kort een verslag lezen.

Concours Interscolaire

Voor het Concours Interscolaire 2019, getiteld *Aimez ma page facebook*, mochten de leerlingen een 'nep-Facebookpagina' maken over een francofoon persoon (een bekende artiest, een figuur uit de geschiedenis, een sporter, etc.). Door middel van goed bronnenonderzoek en creatieve creaties slaagden de leerlingen erin om hun francofone persoon op een originele en moderne wijze te presenteren. Zo gingen taal, cultuur en geschiedenis hand in hand. De finale van dit 34ste concours vond plaats op het Christelijk Gymnasium in Utrecht. Na een korte inleiding door de kandidaten werden alle facebookpagina's getoond. Vervolgens werden de winnaars bekend gemaakt en kregen alle leerlingen en hun docenten een hippe tas, gevuld met prachtige prijzen aangeboden door TV5 en de Franse Ambassade. Inmiddels is het Concours Interscolaire 2020 met de titel 'ma BD francophone' alweer in volle gang. De opdracht aan leerlingen is om een eigen strip te maken, waarbij een Nederlandse hoofdpersoon een francofoon land ontdekt. Hier geldt wederom: taal, cultuur en creativiteit gaan hand in hand!

Profielwerkstukprijs

Ook in 2019 heeft de sectie Frans van Levende Talen een concours uitgeschreven voor het beste profielwerkstuk dat een relatie heeft met een Franstalig land en/of de Franse taal zelf. De jury die traditiegetrouw bestond uit de oud-SBF-leden Jan van Thiel en Chantal Weststrate, heeft twee prijzen toegekend: één voor het havo, één voor het vwo. Suzanne van der Linden (vwo) van het

Koningin Wilhelmina College in Culemborg ontving de prijs voor haar werkstuk *getiteld Haine, revanche et culpabilité - La critique dans les libelles français du 18ième siècle*. Voor havo heeft de jury een eervolle vermelding toegekend aan Anelle Sollie, Julia Dullaart en Marouschka Nijland van ISG Arcus te Lelystad voor hun profielwerkstuk met de titel *De invloed van beweging op het leren van Franse woordjes*. De jury constateerde dat er weliswaar weinig profielwerkstukken voor Frans geschreven zijn, maar dat de meedingende werkstukken allemaal origineel van onderwerp waren en ruim voldoende onderzoekskwaliteiten toonden. Ook volgend schooljaar wordt dit concours georganiseerd. De inzendtermijn voor 2020 is 15 mei. Bekendmaking van de winnaar(s): begin juni 2020.

Prix du Jeune Lecteur

Voor dit jaarlijkse literaire project van het Institut Français en de sectie Frans werd de roman *Un homme, ça ne pleure pas* (2014) van Faïza Guène gekozen. Hier vertelt de schrijfster het verhaal van Mourad die zich als zoon van een Algerijnse immigrantenfamilie een weg baant in de Franse maatschappij. De vocabulairelijst Frans - Nederlands werd door de sectie Frans verzorgd en het Institut Français maakte de *fiches de lecture*. Maar liefst 28 scholen schreven zich in met een of meer klassen; circa 700 leerlingen uit de hoogste klassen van havo en vwo lazen de roman. In de tweede fase van het project kregen de leerlingen een opdracht voor een creatieve schrijfopdracht: het concours Prix du Jeune Lecteur. De docenten kozen per klas uit welke leerling doorging naar de finale. Zo kreeg de jury 34 opstellen te beoordelen voor de Prix du Jeune Lecteur. Op 26 maart was de uitreiking van de prijzen in de British School in Amsterdam. Op 16 april was Faïza Guène aanwezig bij de finale in de British school in Amsterdam. Ze beantwoordde uitgebreid de vragen van de leerlingen, reikte de prijzen uit en praatte tijdens het signeren van hun boeken nog langer na met de leerlingen. Hier vind je al het begeleidende materiaal bij de 11de Prix du jeune lecteur:

<https://www.franszelfsprekend.nl/downloads-en-links/downloads>

Twee Franse schrijfsters op tournee

Op uitnodiging van het Institut français gingen Suzie Morgenstern en Nicole Ostrovsky, 2 jeugdboeken schrijfsters, in het kader van De dag van de Franse taal, op bezoek bij scholen en Alliances. Op enkele scholen hadden de leerlingen *Im@mie* van Morgenstern gelezen, een roman ado met veel humor over een 15jarige jongen die bij oma gesteld wordt, omdat zijn ouders geen raad met hem weten; genoeg gesprekstof voor een *atelier*. Was het boek niet gelezen dan hadden de schrijfsters creatieve opdrachten of gingen in gesprek met de leerlingen over vragen als *quelle est ton ambition* of *la curiosité, un bien ou un mal?*

Penningen Meilleur élève du bac de français

In 2019 heeft de sectie Frans voor de vijfde maal erepenningen ter beschikking gesteld die konden worden uitgereikt aan de eindexamenkandidaat die voor het schoolonderzoek en het centraal schriftelijk samen het hoogste punt had behaald. Dit jaar zijn door 122 scholen 315 penningen besteld en uitgereikt tijdens de verschillende diploma-uitreikingen.

Media

Via websites, de Nieuwsbrief Frans en Facebook zijn docenten dit jaar wederom op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen rondom het schoolvak Frans. De eindexamenfora zijn dit

jaar voor het derde keer opengesteld op de website Franszelfsprekend.nl. Veel docenten maakten hier dankbaar gebruik van; alle opmerkingen van de fora zijn gedeeld met het CvTE.

De pagina van de sectie Frans op de website van Levende Talen en de website Franszelfsprekend.nl werden dit jaar weer veel bezocht. Vooral de nieuwe pagina *français précoce* (Frans op de basisschool) was erg populair. Dit jaar bestond de website FZS 10 jaar. Het materiaal voor vakvoorlichting Frans ten behoeve van de profielkeuze is onverminderd populair en is [hier](#) te vinden. Mocht u nog niet aangemeld zijn voor onze maandelijkse gratis Nieuwsbrief Frans dan kan dit via [deze link](#).

Contact met het CvTE

De in 2017 begonnen serie bijeenkomsten is in 2019 voortgezet. Daarnaast is er, samen met het CvTE, een viertal bijeenkomsten georganiseerd: een pretest voor vmbo en examenbesprekingen voor vmbo, havo en vwo. In het najaar hebben CvTE en SBF de examenperiode van 2019 geëvalueerd.

Visiegroep buurtalen

Het SBF participeert in de Visiegroep Buurtalen. Deze stelt zich ten doel de positie en de kwaliteit van het onderwijs in het Duits en Frans op alle niveaus te bewaken en te verbeteren. De eerste helft van 2019 stond in het teken van de ontwikkeling van Curriculum.nu voor negen onderwijsgebieden in het primair en secundaire onderwijs. Leden van de Visiegroep waren actief betrokken bij dit proces. In goede samenspraak met het Ontwikkelteam Engels/moderne vreemde talen deden zij mee aan elke evaluatieronde tijdens het ontwikkelproces. Telkens heeft de Visiegroep Buurtalen het belang van het ERK benadrukt. De Visiegroep heeft steeds de dringende noodzaak benadrukt om het communicatief taalonderwijs af te sluiten met een ander eindexamen dan het huidige.

De Visiegroep ging ook in gesprek met de SLO en de werkgroep Toetsing en Examinering over vervolgstappen na Curriculum.nu.

Didactiekcommissie Frans

Al vele jaren bestaan de kernactiviteiten van de Didactiekcommissie Frans uit het organiseren van Ideeëndagen en het maken van fiches pédagogiques bij recente films, leesboekjes en allerlei ander materiaal.

Op zaterdag 5 oktober is een Ideeëndag georganiseerd met als thema *Le français dans tous les sens*. Michel Boiron, directeur van de Cavilam in Vichy, was de inleider deze dag. Hij begon met een inleiding over de rol van een 'médiateur' in een communicatieve situatie. Deze theoretische inleiding eindigde met goede voorbeelden die direct bruikbaar waren in de lessen en gaf een ander beeld op het voeren van gesprekken en de diverse rollen daarbij. Daarna benadrukte hij het interculturele aspect en wat je daar mee kan doen in de dagelijkse lespraktijk. Vervolgens liet hij zien hoe je op een creatieve manier met schrijfvaardigheid aan de slag kunt gaan in de klas. Hij overhandigde eveneens een lijst met boeken die hij aanraadde. Altijd zeer welkom voor in de lange winteravonden. De deelnemers aan de studiedag hebben in grote getale een zeer positieve oordeel gegeven over deze dag. De eerstvolgende Ideeëndag staat gepland voor zaterdag 3 oktober 2020.

Dit jaar was ook de boekhandel *Le Temps Retrouvé* aanwezig met een ruime selectie boeken voor jongeren en ook handboeken voor docenten van onder andere de collectie PUG FLE, met een rijk scala aan onderwerpen die interessant zijn voor het onderwijs.

Zoals gebruikelijk was de Didactiekcommissie ook dit jaar weer aanwezig met een stand op de Landelijke Studiedag van Levende Talen begin november. Informatie over de commissie is [hier](#) te vinden. Hier kunt u ook een overzicht vinden van de beschikbare producten.